

## Overzicht bijzondere uitkeringen 2022

In dit overzicht zijn de bijzondere uitkeringen opgenomen die in 2021 zijn toegekend aan de openbare lichamen of in de begrotingen van 2022 en volgende jaren zijn opgenomen.

### Inhoudsopgave

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.....	2
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.....	9
Ministerie van Justitie en Veiligheid .....	14
Ministerie van Landbouw, natuur en voedselkwaliteit .....	15
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.....	18
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid .....	20
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.....	24

**1. Bijzondere uitkering Bonaire 'Verbetering financieel beheer 2021-2022'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 306.737	-	-	-	-	-

In het Bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over het duurzaam versterken van de financiële positie van het openbaar lichaam Bonaire (OLB), door goed financieel beheer en het vergroten van de inkomstenbasis door belastinggerelateerde maatregelen. Eind 2021 heeft BZK financiële middelen ter beschikking gesteld aan het OLB voor de afwikkeling van actiepunten uit de managementletter van de externe accountant.

*Realisatie*

Op 6 december 2021 is deze bijzondere uitkering verstrekt aan het OLB. Na goedkeuring van het plan van aanpak zullen de middelen worden besteed aan het financieren van de activiteiten ter uitvoering van de managementletters en de inzet van EY (change team) bij de uitvoering hiervan. Eén van de activiteiten die zal worden ondernomen is het verbeteren van het inzicht in de actuele stand van de bijzondere uitkeringen. In de verschillende P&C documenten zal gerapporteerd worden over de voortgang en de afrekening van de bijzondere uitkeringen. Daarnaast zal het OLB in 2022 een aantal beleidsnota's opstellen zoals de nota risicomangement, reserves en voorzieningen, activabeleid en de nota aanbesteding. In 2022 wordt verder prioriteit gegeven aan het verder actueel maken en houden van de belastingbestanden zoals erfpacht, grondbelasting en motorrijtuigenbelasting.

**2. Bijzondere uitkering Bonaire 'Bijzondere organisatieontwikkeling OLB'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 1.526.316	-	-	-	-	-

In het Bestuursakkoord zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van de organisatie met als doel het versterken van de bestuurs- en uitvoeringskracht. Voor een verdere uitvoering van die afspraken heeft BZK eind 2021 financiële middelen ter beschikking gesteld aan het OLB.

*Realisatie*

De middelen worden ingezet voor de bevordering van de organisatieontwikkeling in brede zin, via onder andere digitalisering, training, en inzet van expertise op specifieke beleidsdossiers. In de afgelopen maanden is een digitaliseringsteam opgezet en is een start gemaakt met de digitalisering van interne processen. zo verlopen besluiten van het bestuurscollege nu digitaal. Daarnaast is expertise ingehuurd om aanvullende kennis en capaciteit te leveren op prioritaire dossiers. Daarbij wordt specifiek aandacht besteed aan de lokale borging van kennis, om zo de afhankelijkheid van externe expertise in de toekomst te beperken.

### 3. Bijzondere uitkering Saba 'Bijdrage goed bestuur, middelen voor 2022'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 904.000	-	-	-	-	-

BZK ondersteunt Saba continue met activiteiten in het kader van goed bestuur. Denk hierbij training en opleiding van eilandsraadsleden en ambtenaren, versterking capaciteit van de ambtelijke organisatie bij de diverse afdelingen. De looptijd van de bijzondere uitkering 'goed bestuur Saba 2022' is twee jaar om duurzame borging van kennis en capaciteitsopbouw te realiseren. Hiermee wordt bijgedragen aan de continuïteit en kwaliteit van de ambtelijk organisatie. In 2021 is 80% van het toegekende bedrag overgemaakt aan Saba (het beschikbare bedrag is € 1.130.000).

#### *Realisatie*

Uitvoering start in 2022.

### 4. Bijzondere uitkering Saba 'frictiebudget'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 312.500	-	-	-	-	-

Door medewerkers de mogelijkheid te bieden om vroegtijdig met pensioen te gaan, is er meer ruimte binnen de ambtelijke organisatie om mensen te werven die de werkzaamheden kunnen uitvoeren die nodig zijn voor een slagvaardige ambtelijke organisatie. De uitkering bedraagt in totaal € 625.000 en wordt uitgekeerd in 2 termijnen in 2020 en 2021.

#### *Realisatie*

Er hebben tot nu toe 7 personen gebruik gemaakt van het vroegpensioen-beleid. Deze mensen worden dit jaar 60 (of zijn het al). De regeling houdt in dat PCN (Stichting Pensioenfonds Caribisch Nederland) een deel uitkeert en het openbaar lichaam de rest, een bepaald percentage van het laatstverdiende salaris. Dit percentage is hoger voor de lagere salarisschalen en lager voor de hogere schalen. Hiermee wordt een grote terugval in inkomsten voorkomen, met name voor mensen in de lagere schalen. Deze mensen krijgen een uitkering tot 2027.

Er is nog ongeveer € 70.000 van het budget over en het volledige bedrag zal worden benut. Er zijn nog 3 mensen die aan de voorwaarden voldoen. Als zij geen gebruik van de regeling willen maken, worden de collega's benaderd die dit jaar 59 zijn of worden.

### 5. Bijdrage Sint Eustatius 'versnelling verbeterplan financieel beheer'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 1.005.000	-	-	-	-	-

Het verbeterplan financieel beheer beslaat één van de 12 criteria genoemd in de Memorie van Toelichting van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius en ligt ten grondslag aan de

bestuurlijke ingreep van 2018. De uitkering heeft als doel het softwarepakket voor de financiële en personeelsadministratie (ERP-pakket) te finetunen en medewerkers hierin op te leiden zodat zij met het aangepaste systeem kunnen werken. Daarnaast zijn er middelen in de uitkering opgenomen ter bekostiging van een financiële audit door een externe accountant.

#### *Realisatie*

In de beschikking – welke loopt tot en met 31 maart 2022 – is opgenomen dat de middelen worden ingezet voor het finetunen van het ERP-pakket, de opleiding en training van personeel en voor de financiële audit door een externe accountant. In 2021 heeft het OLE in samenwerking met AFAS de IT-omgeving verder geoptimaliseerd. Budgethouders zijn toegekend, een verplichtingenadministratie is ingevoerd en de administratie wordt stapsgewijs verder opgeschoond (\$ 114.000). Op het gebied van training personeel heeft de unit Finance in 2021 een BBV-cursus gevolgd en deze afgesloten met een examen (\$ 21.000). In 2022 vinden er vervolgcursussen plaats door middel van inhouse trainingen door AFAS voor directie en medewerkers. De externe accountant is in december 2021 gestart met de audit op de werkprocessen. Momenteel worden de ITGC (*general controls*) gecheckt en zullen in 2022 met name de administratieve organisatie/interne beheersing (AO/IB) en de rechtmatigheid verder worden doorontwikkeld (\$ 95.000).

### **6. Bijzondere uitkering wederopbouwmiddelen stabilisering Klif Sint Eustatius**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 2.500.000	-	-	-	-	-

In mei 2021 zijn de hoofdwerkzaamheden voor het stabiliseren van de klif bij Fort Oranje officieel afgerond. Ter waarborging van deze eerder genomen maatregelen, is er een budget gevraagd voor aanvullende werkzaamheden. Eind 2021 is een bedrag van € 2,5 mln. beschikbaar gesteld voor afrondende werkzaamheden aan en rond de klif en de cascade ter borging van de stabiliteit van de klif bij Fort Oranje. Dit betreffen onder andere (renovatie)maatregelen ten behoeve van gecontroleerde afwatering, stabilisering van onder andere het Slavenpad en het plaatsen van hekwerk.

#### *Realisatie*

Een deel van de werkzaamheden zijn reeds uitgevoerd. Dit betreft de bouw van een drainage-systeem aan de voet van de klif. Er is nu nog iets meer dan € 2,3 mln. over. Het openbaar lichaam is in de komende periode bezig met het opstellen van een planning voor de rest van de afrondende werkzaamheden. Naar verwachting zijn de werkzaamheden uiterlijk in 2025 gereed.

### **7. Bijzondere uitkering Sint Eustatius uit budget Regio Envelop voor ICT-project 'Good Governance'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 2.303.906	-	-	-	-	-

Deze uitkering betreft een bijdrage uit het budget van de Regio Envelop voor Caribisch Nederland voor verbetering van de ICT-voorziening van het openbaar lichaam, zoals omschreven in het plan

van aanpak voor ICT-ondersteuning aan het openbaar lichaam door de Rijksdienst Caribisch Nederland (RCN). Het project is in drie fases opgebouwd: Fase 1 behelst het aanleggen van elektra- en netwerkbekabeling. Fase 2 bestond uit het aansluiten van het openbaar lichaam Sint Eustatius op een nieuwe werkomgeving (Microsoft Office 365). Er zijn 180 medewerkers gemigreerd naar deze werkomgeving. In fase 3 zal het budget van de uitkering worden besteed aan de ICT-voorzieningen van het nog te bouwen Centraal overheidskantoor.

#### *Realisatie*

In 2020 is er een beschikking van €1.000.000,- voor dit project toegekend, daarmee is fase 1 van het project bekostigd. De werkzaamheden voor fase 1 zijn in 2021 afgerond. Eind 2021 zijn de werkzaamheden voor fase 2 zo goed als afgerond en de eindafrekening wordt opgesteld. Fase 2 zal naar verwachting ongeveer €1.300.000 kosten. In deze fase is een nieuw systeem samen met een nieuwe werkomgeving geïnstalleerd voor de 180 medewerkers van het Openbaar Lichaam Sint Eustatius en hebben bijna alle medewerkers een training gevolgd om dit nieuwe systeem in gebruik te nemen. Daarmee is Sint Eustatius het eerste eiland in het Caribische deel van het Koninkrijk dat volledig is overgegaan naar Microsoft 365. Zodra het Centraal overheidskantoor gerealiseerd wordt, zal fase 3 ingaan en wordt dit budget ingezet.

### **8. Bijzondere uitkering Sint Eustatius voor extra ambtelijke capaciteit**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 925.000	-	-	-	-	-

Deze uitkering is een bijdrage voor inhuur van extra ambtelijke capaciteit en bedraagt in totaal € 1.850.000. Dit bedrag is in twee termijnen overgemaakt, in 2020 en in 2021. De doelstelling van de extra ambtelijke capaciteit is het versterken van de uitvoeringskracht. Te denken valt dan aan projectmanagers en een overkoepelende programmamanager (linking pin tussen Den Haag en Sint Eustatius). De meeste vacatures zijn tijdelijk voor 2 of 3 jaar en zijn deels regionaal en lokaal ingevuld en deels vanuit Europees Nederland. De programmamanager, de ondersteuning en de projectmanagers maken deel uit van het nieuwe Programma-projectbureau en zijn aan de slag gegaan voor onder meer de domeinen wonen/leven, sociaal en infrastructuur.

#### *Realisatie*

In het voorjaar van 2021 zijn een programmamanager, een projectmanager infrastructuur, een projectmanager sociaal en een projectmanager wonen en leven geworven en aan de slag gegaan. Voorts is er in 2022 nog een projectmanager bouw en een projectmanager sociaal geworven. Vanuit de Campsgelden wordt er verder nog dit jaar geworven voor een programmamanager, een programma- en project ondersteuner, een projectmanager infra, een projectmanager bouw en een projectmanager sociaal.

### **9. Bijdrage Sint Eustatius salarissen regeringscommissarissen 2021**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 281.842	-	-	-	-	-

Onder de Tijdelijke wet taakverwaarlozing Sint Eustatius van 2018 en diens vervanger de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius is er vanaf 2018 in plaats van een gezaghebber, een regeringscommissaris en een plaatsvervangend regeringscommissaris van Sint Eustatius benoemd. Volgens artikel 2 van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius is een regeringscommissaris en een plaatsvervangend regeringscommissaris benoemd voor de periode die eindigt op de dag waarop de gezaghebber bij koninklijk besluit is benoemd.

#### *Realisatie*

De salariskosten van de regeringscommissaris van 2021 zijn verdeeld over drie kostenposten en bedragen in totaal \$ 321.300. De eerste kostenpost is het salaris van de heer M. van Rij ten tijde van zijn benoeming als regeringscommissaris tot 21 juni (salariskosten bedroegen \$ 82.400). De tweede kostenpost is het salaris van mevrouw A. Francis als plaatsvervangend regeringscommissaris en later als regeringscommissaris (salariskosten bedroegen \$ 156.000). De derde kostenpost is het salaris van mevrouw C. Toet als plaatsvervangend regeringscommissaris vanaf 22 juni (salariskosten bedroegen \$ 82.900).

### **10. Bijzondere uitkering Bonaire voor de aanleg infrastructuur voor sociale woningbouw**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 300.000	-	€ 769.000	-	-	-

Om te kunnen voorzien in de grote en dringende behoefte aan voldoende sociale huisvesting op Bonaire en tegemoet te komen aan de huidige woningnood, bouwt de lokale woonstichting FCB 500 nieuwe sociale huurwoningen. Het knelpunt van dit project ligt in de financiering van de benodigde infrastructuur door het openbaar lichaam Bonaire.

#### *Realisatie*

Het gaat hierbij om het bouwklaar maken van de omgeving (inclusief aanleg wegen, elektra, water, etc.). Daarom is hiervoor sinds 2019 geld (€ 2,5 mln.) beschikbaar gesteld vanuit de Regio Envelop LNV. Dit bedrag wordt in tranches aan Bonaire overgemaakt, waarvan € 300.000 in 2021. In 2023 wordt de laatste tranche van € 769.000 overgemaakt.

### **11. Bijzondere uitkeringen Bonaire voor het verlagen van huurlasten**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 1.893.256	-	-	-	-	-

BZK heeft bijdragen verstrekt voor het structureel verlagen van de huurlasten in de sociale sector (verhuurderssubsidie 2021). Deze bijdragen worden verstrekt aan verhuurders, die op hun beurt de huren in de sociale sector verlagen. Daarnaast wordt een bijdrage verstrekt voor het incidenteel verlagen van de huurlasten van sociale minima die noodgedwongen particulier huren (bijdrage particuliere verhuur).

### Realisatie

In 2021 heeft Bonaire een bedrag van € 1.382.508 ontvangen voor de verhuurderssubsidie. De verhuurderssubsidie betrof in december 2021 496 sociale huurwoningen. Er is ook een bedrag van € 510.748 overgemaakt om middels een pilot de huurlasten in de particuliere sector te verlagen. De pilot is recent van start gegaan.

## 12. Bijzondere uitkering Saba voor het verlagen van de huurlasten

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 223.132	-	-	-	-	-

BZK heeft bijdragen verstrekt voor het structureel verlagen van de huurlasten in de sociale sector (verhuurderssubsidie 2021) en voor het incidenteel verlagen van de huurlasten van sociale minima die noodgedwongen particulier huren (woonlastenvergoeding huurders particuliere sector).

### Realisatie

In 2021 heeft Saba een bedrag van € 99.284 ontvangen voor de verhuurderssubsidie. Er is een incidentele uitkering van € 123.848 verstrekt voor de huurlasten in de particuliere sector.

## 13. Bijzondere uitkering Sint Eustatius voor het verlagen van de huurlasten op Sint Eustatius

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 359.943	-	-	-	-	-

BZK heeft bijdragen verstrekt voor het structureel verlagen van de huurlasten in de sociale sector (verhuurderssubsidie 2021) en voor het incidenteel verlagen van de huurlasten van sociale minima die particulier (moeten) huren (Verlengen Emergency Funds).

### Realisatie

In 2021 heeft Sint Eustatius een bedrag van € 236.842 ontvangen voor de verhuurderssubsidie. Er is een incidentele bijdrage verstrekt van € 123.101 voor de huurlasten in de particuliere sector.

## 14. Bijzondere uitkeringen Caribisch Nederland voor Flexpools

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
BZK	€ 204.548	-	-	-	-	-

Er zijn bijdragen verstrekt voor het opzetten van flexpools om specifieke knelpunten bij de woningbouw op te lossen en de effecten van de coronacrisis te dempen:

- Bonaire: € 61.371
- Saba: € 81.803

- Sint Eustatius: € 61.374

*Realisatie*

- Bonaire heeft hiervoor een medewerker bij de woningstichting FCB aangetrokken die zich bezighoudt met zeven projecten: begeleid wonen jongvolwassenen (18-23 jaar); huisvesting voor studenten van mbo-opleidingen; huisvesting voor studenten van mbo-opleidingen bij de SGB; aanleunwoningen; dagopvang voor ouderen; crèches en naschoolse opvang; beleid inzake scheefwonen.
- Voor Saba wordt de bijdrage gebruikt om de bouw van sociale huurwoningen te versnellen, die door Covid-19 ernstig is vertraagd.
- Voor Sint Eustatius gaat het om een bijdrage voor het renoveren van 12 woningen in het kader van de "Social Assistance Policy".



### 1. Bijzondere uitkeringen Caribisch Nederland 'wegenprojecten BES-eilanden'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 11.038.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 4.000.000	€ 5.000.000

Sinds 2018 is er € 5 mln. per jaar beschikbaar voor de exploitatie van infrastructuur in Caribisch Nederland. Het budget hiervoor wordt ieder jaar uit het Mobiliteitsfonds aan de begroting van het ministerie van IenW toegevoegd.

De verdeling van het jaarlijkse budget is € 2,75 mln. voor Bonaire, € 1,25 mln. voor Sint Eustatius en € 1 mln. voor Saba. De bijdragen worden in een meerjarenpakket gebundeld. Zo is in 2021 € 11.038.000 overgeboekt aan het openbaar lichaam Bonaire. Dit bedrag is onderdeel van de Bijzondere uitkering Wegen Bonaire voor de periode 2020-2023. Met deze bijzondere uitkering wordt een overeengekomen meerjarenonderhoudsagenda in de weginfrastructuur op Bonaire uitgevoerd.

Ook op Saba en Sint Eustatius loopt de uitvoering van meerjarige onderhoudsprogramma's voor wegen. De uitkeringen voor het meerjarig uitvoeringsprogramma 2022-2025 Saba staat gepland om in 2022 uit te keren (€ 4 mln.).

#### Realisatie

In 2021 zijn op Bonaire onder andere de onderhouds- en renovatiewerkzaamheden aan de volgende wegen opgeleverd: Kaya Commerce, Kaya Gramel, Kaya Hermandad, Kaya Bruselas, Kaya Roma.

### 2. Bijzondere uitkering Bonaire 'bijdrage vrachthaven'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	-	€ 38.000	-	-	-	-

In 2022 wordt een bijdrage aan Bonaire verwacht in het kader van het samenwerkingsconvenant. Het betreft een bijdrage (60%) aan MKBA voor een nieuwe vrachthaven. Het exacte bedrag is nog niet bekend en de uitkering wordt misschien doorgeschoven naar 2023.

### 3. Bijzondere uitkering Saba voor de haven

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	-	-	€ 3.000.000	-	-	-

De haven van Saba is in het verleden geraakt door een aantal orkanen. Het kabinet en het ministerie van IenW hebben middelen beschikbaar gesteld om de haven weder op te bouwen, en

orkaan- en toekomstbestendig te maken. Via de zogenoemde Camps-middelen heeft het ministerie van Financiën aanvullend € 3 mln. beschikbaar gesteld voor de haven van Saba. Dit budget zal door IenW door middel van een bijzondere uitkering in 2023 aan Saba worden overgemaakt.

#### 4. Bijzondere uitkering Bonaire 'Kosten loodsopleiding'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 35.000	€	€	€	€	€

In het Samenwerkingsconvenant Zeehavens Bonaire is overeengekomen dat het ministerie van IenW 60% bekostigt van de acties die voortvloeien uit het convenant (artikel 33). En conform dit samenwerkingsconvenant is een eenmalige bijzondere uitkering toegekend van 60% van de gemaakte kosten (\$ 70.000) voor een loodsopleiding in Nederland van een medewerker van het openbaar lichaam Bonaire.

##### Realisatie

De medewerker heeft de opleiding met succes afgerond.

#### 5. Bijzondere uitkering Bonaire 'Programma Afvalbeheer op Maat (AoM)'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 1.374.427	€ 436.000	€ 1.375.000	€ 1.005.000		

Het openbaar lichaam Bonaire heeft in verband met het afvalbeheer eind 2021 een subsidieaanvraag ingediend (€ 1.374.427) voor het jaar 2021. Deze aanvraag betreft de uitwerking van een aantal projecten uit het meerjarig programma Afvalbeheer op Maat. Intussen heeft het openbaar lichaam een jaar uitstel aangevraagd als gevolg van vertraging in de uitvoering van een aantal projecten en de herijking van het programmaplan. Dit mede als gevolg van COVID-19 en wijzigingen binnen het projectteam AoM. Het jaar 2022 wordt benut voor de herijking en de afwikkeling van lopende projecten. Om die reden wordt een lagere subsidie aanvraag voor 2022 verwacht.

De aanvraag 2021 omvat de volgende projecten:

- Invoeren van een centrale milieustraat (Afvalpunt Playa) met het doel het gescheiden inzamelen van afvalstromen. Hierdoor worden er kansen gecreëerd voor hergebruik en voor export van (secundaire) grondstoffen en verkleinen van het illegaal storten van afval.
- Opslag afgewerkte olie in de openbare ruimte.  
Het gaat hierbij om de aanpak van de opslag, de inzameling en de verwerking van afgewerkte olie voor met name visserslocaties en de afval brengpunten waar er geen opslagfaciliteiten aanwezig zijn om afgewerkte olie op een milieuhygiënisch verantwoorde manier op te slaan.
- Afwerken stortplaats Morotin en inpassing in het natuurlijk landschap.  
Het gaat hierbij om het afdekken van het afval en het ontgassen van eventueel aanwezig stortgas en het creëren van een in milieu hygiënisch opzicht stabiele en gecontroleerde situatie. De stortplaats moet ook worden ingepast in het natuurlijke landschap van Morotin.

### Realisatie

Genoemde projecten zijn in uitvoering en worden naar verwachting eind 2022 afgerond.

#### 6. Bijzondere uitkering Bonaire "Show case HATO"

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	-	€ 3.500.000	-	-	-	-

De middelen (deels gereserveerd op het Mobiliteitsfonds en deels op artikel 22/ XII) zijn bestemd voor de herontwikkeling van het terrein van de bestaande olieterminal Hato op Bonaire. Het project "transitie Hato" maakt onderdeel uit van een grotere samenwerkingsproject tussen het OLB en de ministeries BZK, EZK en IenW. Deze samenwerking beoogt door middel van nieuwbouw de governance, leveringszekerheid en veiligheid van de bestaande brandstof infrastructuur op Bonaire te verbeteren.

De bestaande brandstof opslagterminal Hato op Bonaire is verouderd en heeft een tijdelijke milieuvergunning die verloopt in 2026. De functies van Hato zullen daarom verplaatst moeten worden. Hato ligt in een gebied waar veel ontwikkelingen plaatsvinden (wegenaanleg, woningbouw en potentiële containerhaven).

Intussen is een aanvraag voor een bijzondere uitkering ontvangen voor de volgende activiteiten:

- Nadeelcompensatie t.b.v. de huidige eigenaar Curoil N.V
- Voorbereidende planologische besluiten om het terrein Hato geschikt te maken voor een mogelijke nieuwe bestemming die voortvloeit uit de afspraken in het zeehavenconvenant 2020.
- Natuurcompensatie ten gevolge van aanleg nieuwe infrastructuur.
- Planologische inpassing en doorlopen vergunningprocedures t.b.v. de beoogde nieuwbouw door Bonaire Brandstof terminals.

Naar verwachting wordt dit project in 2026 afgerond.

#### 7. Bijzondere uitkering Sint Eustatius 'Afvalverbrandingsinstallatie en bijgebouwen'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 350.109	€ 216.000				

Doel van het project is het vervangen van de huidige afvalverbrandingsinstallatie en behuizing met een milieuvriendelijker variant die aansluit op de hoeveelheid en soorten afval op het eiland. Voor dit project is eerder financiering verleend echter is het budget voor het gebouw waarin de installatie geplaatst dient te worden ontoereikend gebleken. Dit als gevolg van aanvullende eisen waaraan het gebouw dient te voldoen en gestegen kosten van ruwe materialen zoals staal.

Hiernaast worden extra middelen toegekend voor de financiering van de bouw van twee opslagloodsen ten behoeve van opslag van recyclebare afvalstromen in afwachting van verdere verwerking. Het droog opslaan van deze materialen draagt immers bij aan de recycle-waarde.

### *Realisatie*

In 2021 zijn 2 loodsen aangekocht om de opslagcapaciteit van de Waste Facility te vergroten. De verwachting is dat het opbouwen van de loodsen in Q3 van 2022 zal zijn afgerond.

## **8. Bijzondere uitkering Sint Eustatius `Projectplan Milieu`**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 29.544					

In het kader van de inwerkingtreding van het Inrichtingen- en Activiteitenbesluit BES (IAB) is een financiële bijdrage toegekend voor het opzetten van een Informatiepunt Milieu ter ondersteuning van bedrijven. Bij de inwerkingtreding van het IAB dienen bedrijven zelf te bepalen in welke categorie (type activiteit) ze vallen en welke eisen voor hun bedrijf van toepassing zijn.

### *Realisatie*

Met de Kamer van Koophandel zijn afspraken gemaakt over het inrichten van een fysiek informatiepunt ten behoeve van voorlichting. Daarnaast is in samenwerking met Infomil een digitale website en omgeving opgezet.

## **9. Bijzondere uitkering Bonaire `Informatiepunt Milieu`**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 50.000					

In het kader van de inwerkingtreding van het Inrichtingen- en Activiteitenbesluit BES (IAB) is een financiële bijdrage toegekend voor het opzetten van een Informatiepunt Milieu ter ondersteuning van bedrijven. Bij de inwerkingtreding van het IAB dienen bedrijven zelf te bepalen in welke categorie (type activiteit) ze vallen en welke eisen voor hun bedrijf van toepassing zijn.

De middelen worden ingezet voor het inrichten van een fysieke ruimte, het trainen van medewerker(s), informatie beschikbaar maken, opzetten van achtervang structuur en communicatie naar de doelgroep.

Het fysieke informatiepunt is een samenwerking tussen het ministerie van IenW, het openbaar lichaam Bonaire (OLB) en de Kamer van Koophandel. Wegens het uitstel van de inwerkingtredingsdatum van IAB zijn de voorgenomen acties verschoven. Het IAB zal op 1 januari 2023 in werking treden.

### Realisatie

Ambtelijk is afgestemd tussen het OLB, ministerie van IenW en Rijkswaterstaat hoe dit project ten uitvoering wordt gebracht. Met de Kamer van Koophandel zijn afspraken gemaakt over de uitvoering van het informatiepunt Milieu.

## 10. Bijzondere uitkering Bonaire 'Illegale stortplaatsen'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 59.838					

Het openbaar lichaam Bonaire heeft in november 2021 een projectplan ingediend voor het aanpakken van illegale stortplaatsen. De omvang van de illegale stort op Bonaire is aanzienlijk. Verschillende soorten afval wordt illegaal gestort op diverse plekken op het eiland: in dorpskernen, naast huizen, langs wegen en paden, en in de natuur. Daarnaast worden een aantal van de verlaten diabaas groeves gebruikt als illegale afvalstortplaats. Het illegaal storten van afval is een risico voor de volksgezondheid, de leefomgeving, de veiligheid en het ecologisch systeem op het eiland.

De toegekende middelen zijn bestemd voor het (laten) verwijderen van de illegale stortplaatsen op Bonaire en het beïnvloeden van het gedrag van de "veroorzakers" zodat Bonaire schoon blijft.

### Realisatie

In december 2021 is gestart met de inventarisatie van alle illegale stortplaatsen. Naar verwachting wordt in april 2022 gestart met de wijkgerichte aanpak (gedragsverandering en opruimen illegale stortplaatsen).

## 11. Bijzondere uitkering Sint Eustatius 'Zuivering Laboratorium flessen'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
IenW	€ 11.938					

De middelen zijn bedoeld voor de eerste stap naar zuivering van vervuilde laboratoriumflessen. Het doel is deugdelijk en duurzaam afvalbeheer door het realiseren van tijdelijke opslag in de vorm van tweedehandscontainers voor laboratoriumflessen, zodat er tijd en ruimte is om een langetermijnoplossing voor de zuivering te realiseren.

De bouwsector is verantwoordelijk voor de zuivering van de gecontamineerde flessen, maar heeft hiervoor nog niets geregeld. Het gevolg is dat de hoeveelheid gecontamineerde flessen oplopen zonder perspectief op zuivering of export en met het risico dat de flessen in de reguliere afvalstromen terecht komen. Door het deugdelijk opslaan wordt dat risico geminimaliseerd.

### Realisatie

Aankoop van de tweedehandscontainers staat gepland voor Q1 2022. Gedurende het jaar 2022 moet er vorm worden gegeven aan een langetermijnoplossing.

**1. Bijdrage in de kosten die voortvloeien uit de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en brandweezorg BES'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
JenV	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000

Sinds 2013 ontvangt elk van de openbare lichamen van het ministerie van Justitie en Veiligheid jaarlijks een bijzondere uitkering ad € 100.000 als bijdrage in de kosten van de organisatie van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de brandweezorg op grond van artikel 2, lid 1 van het Kostenbesluit Veiligheidswet BES.

*Realisatie*

De openbare lichamen dienen het bedrag te besteden in het kader van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en brandweezorg. Die activiteiten lopen uiteen. Zo huurt Bonaire een bureau om plannen te schrijven, besteed Saba het aan een crisismanager en oefeningen, en is Sint Eustatius bezig met het opzetten van een crisiscentrum.

**2. Bijdrage Zorg en Veiligheidshuis Caribisch Nederland**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
JenV, VWS, SZW, BZK	-	€ 152.115	-.	-	-	-.

Het openbaar lichaam Bonaire heeft mede namens de openbare lichamen Sint Eustatius en Saba een gezamenlijke aanvraag ingediend voor financiering van het Zorg- en Veiligheidshuis CN (ZVH). De verdeling ziet er als volgt uit:

- Bonaire \$128.000,- (€ 117.274)
- Sint Eustatius \$22.000,- (€ 20.156)
- Saba \$16.250,- (€ 14.685)

In lijn met de JenV Beleidsagenda Caribisch Nederland 2021-2025 wordt beoogd om de doorontwikkeling van het Zorg- en Veiligheidshuis op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (ZVH) in 2022 vorm te geven onder verantwoordelijkheid van deze openbare lichamen.

De ontwikkeling van het ZVH CN was vóór 2022 belegd bij een stichting, waar een subsidierelatie mee werd onderhouden. In 2022 is het ZVH onder de verantwoordelijkheid van de openbare lichamen gebracht. Het is in deze fase van belang dat de doorontwikkeling zorgvuldig gebeurt en daar is sturing voor nodig, waardoor overheveling in de vrije uitkering nog niet aan de orde is. Deze uitkering is ook namens de andere betrokken departementen.

*Realisatie*

Uitkering en uitvoering in 2022.

**1. Bijzondere uitkeringen Bonaire 'Compensatie inkomstenderving gebruiksbelasting natuur tbv beheer natuurparken'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
LNV	€ 918.363	-	229.541	-	-	-

Uitvoering van het beheer van de natuurparken op Bonaire en implementatie van het Natuur- en milieubeleidsplan (NMBP) 2020-2030 en de onderliggende uitvoeringsagenda's door de natuurorganisatie Stinapa in opdracht van het openbaar lichaam Bonaire in het jaar 2022.

*Realisatie*

Uitvoering start in 2022.

**2. Bijzondere uitkering Bonaire 'Uitvoeringsagenda Natuur- en Milieubeleidsplan Bonaire 2021'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
LNV	€ 1.455.909	€ 314.735	-	-	-	-

De uitkering is bestemd voor het realiseren van capaciteit voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda onder het NMBP en de start van een aantal projecten.

- Programmamanager voor de uitvoering van het NMBP op Bonaire. Eerst wordt er een tijdelijke interim-programmamanager aangesteld om de capaciteit te leveren om direct met de uitvoering te kunnen starten. Deze interim-programmamanager maakt kwartier en treft voorbereidingen voor de definitieve programmanager en coördineert tijdelijk het programma natuurherstel Bonaire.
- Programma Natuurherstel Bonaire. Dit is een integraal programma met als doel de algehele natuur van Bonaire te herstellen, met in het bijzonder als doel de koraalriffen te behouden en versterken. De hoofdthema's binnen dit programma zijn duurzame geitenhouderij, herbebossing en verwijdering geiten uit het publieke domein. Een van de reeds uitgewerkte onderdelen van het programma natuurherstel betreft het ecologisch herstel van natuurpark Washington Slagbaai. Er wordt een programmamanager aangesteld en het deelproject gericht op natuurpark Washington Slagbaai wordt uitgevoerd.
- Project Integrale visie op afvalwater op Bonaire. Doel van dit project is om de afvalwaterproblematiek in zijn gehele samenhang te beschouwen en hier een visie op te ontwikkelen. Op basis daarvan kunnen in de toekomst betere keuzes gemaakt worden voor bewoners, natuur, milieu en het koraal. De planning is dat dit project in 2022 wordt uitgevoerd.
- Project Watercircles, van afvalwater naar circulair water. Het project richt zich op het hergebruik en het verbeteren van de kwaliteit van afvalwater. Doel van dit driejarig project is om met demoprojecten de technische, ecologische en economische haalbaarheid te verkennen van decentrale afvalwaterzuivering. Waarbij gebruik wordt gemaakt van innovatieve, doch beproefde technologieën.

- Bijstand aanschaf middelen ter bestrijding van sargassum. Bonaire heeft jaarlijks te maken met het aanspoelen van sargassum, een zeewier dat de koraalriffen, de kustbiodiversiteit en het toerisme op het eiland bedreigt. De middelen zijn ten behoeve van materialen om het aanspoelen van sargassum op korte termijn aan te kunnen pakken.
- Reorganisatie LNV/aanstelling beleidsmedewerker en data monitoring officer. Doel is het aantrekken van twee medewerkers voor het aandachtgebied visserij, om uitvoering te kunnen geven aan de doelstelling "Investeren in duurzame visserij" in de uitvoeringsagenda en het NMBP.

*Realisatie*

Uitvoering start in 2022.

**3. Bijzondere uitkering Sint Eustatius 'Uitvoeringsagenda Natuur en Milieubeleidsplan Sint Eustatius 2021'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
LNV	€ 703.685	€ 934.118	€ 344.797	€ 37.400	-	-

De uitkering is bestemd voor het realiseren van capaciteit voor het uitvoeren van de uitvoeringsagenda onder het NMBP en de start van een aantal projecten:

- Programma Landherstel. Met dit programma is een integrale aanpak opgezet met een aantal verweefde onderdelen:
  1. Opbouw capaciteit. Dit omvat aanstelling van een programmamanager NMBP en uitvoeringsagenda Sint Eustatius en projectleiders voor de deelprojecten 'verwijdering loslopend vee' en 'voedselveiligheid en veterinaire dienst'.
  2. Verwijdering en controle/handhaving loslopend vee. Via een gebiedsgerichte aanpak wordt loslopend vee verwijderd in bewoond gebied, plattelands/landbouwgebieden en het natuurpark Boven.
  3. Voedselveiligheid en veterinaire dienst. Voor de ontwikkeling van duurzame veehouderij is het nodig het slachtproces te verbeteren en zo nodig de capaciteit te vergroten om de voedselveiligheid te borgen.
- Studie Afvalwaterzuivering. Om een goed overzicht te verkrijgen van de mogelijke systemen en bijbehorende infrastructuur voor de doelmatige inzameling, transport en zuivering van huishoudelijk en bedrijfsafvalwater op Sint Eustatius wordt studie uitgevoerd.

*Realisatie*

Uitvoering start in 2022.

**4. Bijzondere uitkering Bonaire 'Landbouwontwikkeling Bonaire incl. slachthuis'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
LNV	€ 596.293	-	€ 6.625	-	-	-

De uitkering is bestemd voor de professionalisering van de geitenhouderij en het verbeteren van de voedselveiligheid op Bonaire door het opzetten van een veterinaire afdeling bij het openbaar lichaam Bonaire en renovatie van het slachthuis.



### *Realisatie*

Het project is gestart in 2019. De veterinaire afdeling bij het openbaar lichaam is opgezet en voorbereidingswerk voor de renovatie van het slachthuis afgerond. De projectonderdelen voor de professionalisering van de geitenhouderij, waaronder veevoerproductie, ontwikkeling van een identificatie- en registratiesysteem en rasverbetering door systematische fokkerij, zijn gerealiseerd.

### 1. Bijzondere uitkeringen Wet sociale kantrajecten jongeren BES

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OCW	€ 1.035.000	€ 1.156.194	€ 1.156.194	€ 1.156.194	€ 1.156.194	€ 1.156.194

Op grond van de Wet Sociale Kantrajecten Jongeren BES krijgen jongeren tussen de 18 en 25 jaar die (nog) geen startkwalificatie hebben behaald (en dus voortijdig schoolverlater zijn) en ook geen werk hebben, een scholingstraject aangeboden waarin zij hetzij terug naar regulier onderwijs worden begeleid om daar alsnog een diploma te behalen hetzij naar de arbeidsmarkt worden begeleid. De scholing bestaat voor een belangrijk deel uit basisvaardigheden en sociale vaardigheden, soms aangevuld met specifieke beroepsvaardigheden die nodig zijn om op de arbeidsmarkt te kunnen participeren dan wel om door te kunnen stromen naar beroepsonderwijs. Behalve de kosten van de scholingstrajecten is de uitkering ook bedoeld voor uitvoering van de wettelijke taken van de openbare lichamen ten aanzien van registratie, intake en monitoring van jongeren tussen 18-25 jaar (vergelijkbaar met de RMC-functie van gemeenten in Europees Nederland).

Verdeling van het budget over de 3 eilanden is als onderstaand. Voor de begrotingbedragen van 2022-2026 is gerekend met een wisselkoers van 1,13.

- Bonaire: \$ 653.273
- Sint Eustatius: \$ 408.266
- Saba: \$ 244.960

#### *Realisatie*

De beschikbare middelen worden in de vorm van een bijzondere uitkering aan de openbare lichamen ter beschikking gesteld, de uitvoering van de scholingstrajecten ligt bij de zogenoemde SKJ-uitvoeringsorganisaties op de drie eilanden die gespecialiseerd zijn in scholing van specifieke doelgroepen (volwassenen). Jaarlijks nemen circa 100 jongvolwassenen deel aan een SKJ-traject. De middelen dekken de kosten van de scholing en daarnaast ontvangen deelnemers van het openbaar lichaam, afhankelijk van hun leefsituatie, soms een deelnemersvergoeding bijvoorbeeld voor de kosten van kinderopvang.

### 2. Incidentele bijzondere uitkering onderwijshuisvesting Caribisch Nederland

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OCW	€ 4.727.964	€ 7.413.436	€ 11.883.765	€ 11.883.765	€ 11.883.765	-

Sinds 2012 werken het ministerie van OCW en de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezamenlijk aan de bouw en de renovatie van de PO- en VO-scholen op ieder van deze eilanden. Hoewel onderwijshuisvesting een taak van de openbare lichamen is, wordt met deze incidentele reeks beoogd het achterstallig onderhoud aan de schoolgebouwen in te halen.

In 2019 en 2020 zijn door de minister voor Primair en Voortgezet onderwijs en de openbare lichamen nieuwe onderwijshuisvestingsconvenanten voor de nog resterende huisvestingsprojecten getekend. Het voor de projecten door OCW ter beschikking gestelde incidentele budget wordt in tranches aan de openbare lichamen overgemaakt op basis van goedgekeurde plannen van aanpak, voortgang en liquiditeitsbehoefte. Verantwoording vindt achteraf plaats.

#### *Realisatie*

Op Bonaire is gewerkt aan de planvorming voor de schoolprojecten de Pelikaan en de SGB en de uitvoering van het project Kristu Bon Wardador. Op Saba wordt een masterplan onderwijshuisvesting uitgewerkt en op Sint Eustatius is eind 2021 gestart met de aanbesteding van het project Gwendoline van Putten.

### **3. Bijzondere uitkering Bonaire 'pilot loonkostensubsidie bbl'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
OCW	€ 188.000	-	-	-	-	-

Deze incidentele bijzondere uitkering is bestemd voor de versterking van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt door middel van een pilot met een loonkostensubsidieregeling gericht op de tekortsectoren op Bonaire. Hiermee dient te worden getest of een loonkostensubsidieregeling het aanbod van praktijkplaatsen voor mbo-opleidingen in de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) in de tekortsectoren kan vergroten, zodat meer studenten een mbo-opleiding in die tekortsectoren gaan volgen.

#### *Realisatie*

Hierover zijn nog geen gegevens. Verantwoording van de besteding volgt in het jaarverslag van het openbaar lichaam over 2022.

**1. Bijzondere uitkering Bonaire ter ondersteuning van eilandelijke taken binnen het SZW-domein**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 1.101.875	-	-	-	-	-

Deze uitkering bedraagt in totaal € 1.101.875 en is in twee tranches verstrekt. De uitkering heeft een looptijd tot 31 december 2022 en is bestemd voor de volgende trajecten:

- Ondersteuning van 12 beschutte werkplekken bij Stichting Krusada in de periode 1 augustus 2021 tot eind 2022 (ca. € 493.650).
- Bijdrage aan het leer-werktraject "Mobile Carwash" (ca. € 69.250) voor vijf mensen met een beperking en/of een justitiële achtergrond.
- Budgetneutrale verlenging van de looptijd van de bijdrage aan de pilot "Krachten bundelen", een samenwerking tussen Forma en Mangazina di Rei, een vormingstraject waarmee deelnemers, veelal jongeren, in groepen van 12 worden voorbereid op een werkplek bij een reguliere werkgever. Aanvullend daarop is een bedrag toegekend om dit vormingstraject tot eind 2022 te continueren (€ 267.500). Gedurende dit traject ontvangen werkgevers voor de deelnemers een loonkostensubsidie.
- Bijdrage voor de uitvoering van vier job programs (€ 86.500) voor her- en bijscholing van 20 tot 40 mensen in kansrijke sectoren, inclusief jobcoaching bij het verkrijgen van een arbeidsplaats.
- Tegemoetkoming loonkostensubsidie voor mensen met een beperking (ca. € 185.000) voor de periode 2020-2021) om deze doelgroep een arbeidsplaats te bieden bij een reguliere werkgever.

*Realisatie*

- Krusada: budget wordt volgens doel besteed aan een constante groep van 12 deelnemers.
- Mobile Carwash: budget wordt volgens doel besteed. In maart 2022 zijn er twee deelnemers uitgestroomd naar een reguliere baan; zij zijn vervangen door twee nieuwe kandidaten.
- Krachten bundelen: de looptijd van dit project loopt gelijk met een schooljaar. Eind 2021, begin 2022 zijn de resterende vijf deelnemers van de vorige groep intensief begeleid. Met als resultaat dat zij alle vijf zijn uitgestroomd naar een reguliere baan. Momenteel vinden de voorbereidingen plaats voor een nieuwe groep vanaf het nieuwe schooljaar.
- Job programs: een job program beveiliging en een job program klinkerleggers zijn, elk met zes deelnemers, succesvol afgerond. Door Covid konden niet alle job programs volgens planning worden uitgevoerd. Hiervoor zijn wel de benodigde voorbereidingen getroffen, zoals voor een job program bouw en job program skidsteer. Ondanks een intensieve wervingscampagne blijkt het lastig om voldoende deelnemers te werven. Voor een job program hospitality en een nieuw job program beveiliging is momenteel de werving gaande, onder meer middels speedmeets in de sector.
- Loonkostensubsidie: het betreft een vergoeding op basis van nacalculatie over de jaren 2020 en 2021. In 2020 zijn 30 personen met loonkostensubsidie en begeleiding werkzaam geweest bij een reguliere werkgever: 21 personen zijn aan het werk gebleven, vier personen zijn uitgevallen en van vijf personen is het contract afgelopen. In 2021 zijn 25 personen met loonkostensubsidie en begeleiding werkzaam geweest bij een reguliere werkgever: 15

personen zijn aan het werk gebleven, twee zijn uitgevallen, zeven contracten zijn afgelopen zonder verlenging en een persoon is doorgestroomd naar een ander traject.

## 2. Bijzondere uitkering Saba voor verschillende initiatieven in het sociaal domein

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 328.291	-	-	-	-	-

Met deze uitkering worden verschillende initiatieven in het sociaal domein ondersteund, te weten:

- Financiering van de sociale werkplaats "The Garden" op Saba, uitgevoerd door de Saba Reach Foundation. Met een bijdrage van ca. € 125.000 worden negen beschutte werkplekken gerealiseerd, inclusief begeleiding. Ook het openbaar lichaam Saba draagt bij aan de sociale werkplaats vanuit de eigen begroting.
- Financiering van instrumenten om dienstverlening op het gebied van arbeidsbemiddeling te intensiveren, à € 125.000. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld instrumenten gericht op om- en bijscholing.
- Financiering van één fte (circa € 78.000) binnen het team *Community Development* van het openbaar lichaam Saba, met als doel om een impuls te geven aan het eilandelijke armoede- en schuldenbeleid en voorbereidingen te treffen voor de overheveling van de taak bijzondere onderstand van Rijk naar openbaar lichaam.
- Ook is middels deze bijzondere uitkering de looptijd van het pilotproject "Three Steps to Work" verlengd (budgetneutraal).

De bijzondere uitkering kent een looptijd tot eind 2021. Verantwoording over de besteding volgt in het jaarverslag 2021 van het OLS.

### Realisatie

- Conform planning hebben 9 mensen bij de "The Garden" in een beschutte werkomgeving kunnen werken.
- De Saba Reach foundation heeft verschillende opleidingen verzorgd die mensen aantrekkelijker maken voor de arbeidsmarkt (o.a. computer en taal).
- Er is een sociaal-maatschappelijk werker aangesteld bij de afdeling Community Development. In gesprekken met individuele cliënten is er aandacht voor budgettering. Daarnaast is een Eilandsverordening Bijzondere Onderstand en een beleidsplan eilandelijk armoedebeleid geschreven, waaraan momenteel uitvoering wordt gegeven.
- Dankzij "Three Steps to Work" zijn 14 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag bij verschillende werkgevers waaronder de twee scholen op Saba, het bedrijfsleven, kinderdagopvang en de natuurbeschermingsorganisatie.

Niet het gehele budget is besteed. Het openbaar lichaam Saba zal een verzoek indienen om de resterende middelen in lijn met de oorspronkelijke beschikking in 2022 in te zetten.

## 3. Bijzondere uitkering Saba 'programma BES(t)4 Kids'

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 1.432.720	-	-	-	-	-

Het betreft middelen voor de uitvoering van het programma BES(t) 4 kids dat als doel heeft de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de kinderopvang op Caribisch Nederland te verbeteren. Ontvanger heeft hiervoor een bestedingsplan met activiteiten ingediend. De middelen zijn bedoeld voor uitvoering van de daarin opgenomen activiteiten. De toegekende middelen dienen uiterlijk 31 december 2022 te zijn besteed. Niet-bestede middelen worden teruggevorderd.

*Realisatie*

Hierover zijn nog geen gegevens. Verantwoording van de besteding volgt in het jaarverslag van het openbaar lichaam over 2022.

**4. Bijzondere uitkering Sint Eustatius 'programma BES(t)4 Kids'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 1.186.823	-	-	-	-	-

Het betreft middelen voor de uitvoering van het programma BES(t) 4 kids dat als doel heeft de kwaliteit, betaalbaarheid en toegankelijkheid van de kinderopvang op Caribisch Nederland te verbeteren. Ontvanger heeft hiervoor een bestedingsplan met activiteiten ingediend. De middelen zijn bedoeld voor uitvoering van de daarin opgenomen activiteiten.

De toegekende middelen dienen uiterlijk 31 december 2022 te zijn besteed. Niet-bestede middelen worden teruggevorderd.

*Realisatie*

Hierover zijn nog geen gegevens. Verantwoording van de besteding volgt in het jaarverslag van het openbaar lichaam over 2022.

**5. Bijzondere uitkering Sint Eustatius voor diverse arbeidsmarktinitiatieven**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 470.182	-	-	-	-	-

Met deze uitkering worden de volgende initiatieven en instrumenten gefinancierd:

- Verschillende job programs (ca. € 280.000). In totaal worden met de verschillende om- en bijscholingstrajecten naar verwachting ca. 60 mensen aan een (beter betaalde) baan geholpen.
- Voortzetting van het programma "Iedereen doet mee", een pilot waarmee ca. 15 deelnemers met een afstand tot de arbeidsmarkt met loonkostensubsidie bij een reguliere werkgever worden geplaatst (kosten ca. € 97.000).
- Financiering van een opleiding jobcoaching voor medewerkers van de drie openbare lichamen in Caribisch Nederland (à ca. € 93.000). Het openbaar lichaam Sint Eustatius heeft hiertoe het initiatief genomen en treedt op als opdrachtgever voor dit traject, mede namens de openbare lichamen Saba en Bonaire.

Het openbaar lichaam Sint Eustatius draagt financieel aan deze drie trajecten bij met een bijdrage van \$ 150.000. De bijzondere uitkering kent een looptijd van twee jaar, tot eind 2022.

*Realisatie*

- Job programs: het openbaar lichaam Sint Eustatius is met diverse job programs gestart. In het programma "vocational training" worden 10 deelnemers opgeleid tot lasser. Zeven daarvan hebben recentelijk – op verschillende niveaus – tussentijds examen gedaan; drie deelnemers zijn gestopt. Na evaluatie van het programma beziet het openbaar lichaam op wat voor wijze er vervolg wordt gegeven aan de vervolgopleiding voor de lassers. Daarnaast zijn eind februari 2022 twee matrozenopleidingen gestart waaraan 25 jongeren deelnemen. Dit traject loopt naar verwachting tot en met augustus. In het derde kwartaal van 2022 zal een traject starten waarin 15 deelnemers worden opgeleid tot ouderenverzorger.
- "Iedereen doet mee": van de eerste tranche deelnemers zijn vier deelnemers ingestroomd bij werkgevers. De tweede tranche, die inmiddels is gestart, bestaat uit 14 deelnemers, waaronder een aantal doorgestroomde deelnemers uit het eerste jaar.
- Opleiding jobcoaching: tien medewerkers van de openbare lichamen in Caribisch Nederland zijn begin 2022 gestart met een negen maanden durende training, verzorgd door een kennisorganisatie gevestigd op Curaçao. De training vindt grotendeels op afstand plaats.

**6. Bijzondere uitkering Sint Eustatius 'Instandhouding en doorontwikkeling Central Dialogue'**

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
SZW	€ 28.163	-	-	-	-	-

Met de uitkering ontvangt het openbaar lichaam Sint Eustatius budget om de Central Dialogue Statia (CDS), een lokale overlegtafel voor openbaar lichaam, werkgevers en vakbonden, te continueren en te versterken. De uitkering kent een looptijd van twee jaar tot en met eind 2022.

*Realisatie*

Het openbaar lichaam heeft \$ 20.000 aan de Central Dialogue Statia verstrekt ter dekking van de kosten over 2021. De kosten van de CDS bestaan uit het huren van vergaderruimten, kosten voor een website en pr, ontwikkelen van expertise, verzorgen van trainingen en workshops en administratiekosten.

### 1. Bijzondere uitkering Tijdelijke regeling Wet Publieke gezondheid BES 2020 tm 2022

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 878.494	€ 930.000	-	-	-	-

De Wet Publieke Gezondheid is zowel in Europees Nederland als in Caribisch Nederland van kracht. De eilanden krijgen op basis van artikel 68, onderdeel g, vanuit het ministerie van VWS financiële middelen ter beschikking welke besteed dienen te worden aan de uitvoering van de taken uit de wet publieke gezondheid.

Er vinden periodieke overleggen plaats met de afdelingen publieke gezondheid van de openbare lichamen om de voortgang te monitoren. De financiële verantwoording verloopt via de jaarrekening van de openbare lichamen. Niet-bestede middelen worden teruggevorderd of verminderd met de aanvraag voor het volgende begrotingsjaar.

### 2. Bijzondere uitkering Veiligheidswet BES 2019 tm 2023

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 85.149	€ 89.286	€ 89.286	-	-	-

Op grond van de Veiligheidswet BES verstrekt VWS aan de openbare lichamen een bijdrage om de kosten te dekken voor de organisatie van de geneeskundige hulpverlening. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld personeel ten behoeve van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Er vinden periodieke overleggen plaats met de openbare lichamen om de voortgang te monitoren. De financiële verantwoording verloopt via de jaarrekening van de openbare lichamen. Niet-bestede middelen worden teruggevorderd of verminderd met de aanvraag voor het volgende begrotingsjaar.

### 3. Bijzondere uitkering Bestuursakkoord Huiselijk Geweld en Kindermishandeling Bonaire

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 634.853	€ 883.929	€ 883.929	€ 883.929	-	-

Het doel van het bestuursakkoord is om te komen tot een volwaardige en duurzame aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. De volgende prioriteiten zijn vastgelegd in het bestuursakkoord HGKM.



- Preventie gericht op bewustwording en voorlichting rondom het thema huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Deskundigheidsbevordering van de betrokken professionals op de eilanden.
- Het versterken van de hulpverlening en van samenwerking in de keten waaronder de veilige opvang voor slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking tussen zorg-, politie en justitiepartners om de cirkel van geweld voor slachtoffers en plegers te doorbreken.
- Een goed functionerende laagdrempelige meldstructuur voor professionals en burgers voor het verkrijgen van advies over en voor het melden van (vermoedelijke) situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Een juridisch kader waarin bestaande wet- en regelgeving in Caribisch Nederland met betrekking tot de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling waar nodig wordt aangevuld ter bevordering en ondersteuning van de bovenstaande prioriteiten.

Er vinden periodieke overleggen plaats met de openbare lichamen om de voortgang te monitoren. De financiële verantwoording verloopt via de jaarrekening van de openbare lichamen. Niet-bestede middelen worden teruggevorderd of verminderd met de aanvraag voor het volgende begrotingsjaar.

#### 4. Bijzondere uitkering Saba sociaal domein VWS

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 404.252	€ 321.429	€ 321.429	€ 321.429	-	-

Deze uitkering is ter ondersteuning van eilandelijke taken binnen het VWS-domein en is bestemd voor de volgende activiteiten:

- maaltijdvoorziening voor ouderen in het kader van maatschappelijke ondersteuning door Lion's Club
- afterschoolclubs voor jongeren in het kader van actieplan 13+ door Saba Comprehensive School
- bestuursakkoord Huiselijk geweld en Kindermishandeling (meerjarig bestuursakkoord)
- secretariaat Interlandelijke Taskforce Kinderrechten
- steunpakket Jeugd (ondersteuning jeugdparticipatie).

#### 5. Bijzondere uitkering Sint Eustatius sociaal domein VWS

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 906.077	€ 401.786	€ 401.786	€ 401.786	-	-

Deze uitkering is ter ondersteuning van eilandelijke taken binnen het VWS-domein en is bestemd voor de volgende activiteiten:

- Sportontwikkeling
- Assistent maatschappelijk werkers
- Opvoedkundige
- Jongerenwerker met klein activiteitenbudget
- A+ Academic & Professional Training Centre

- Mega D Youth Foundation (MYF)
- Bijdrageverlagende subsidie A+ en MYF
- Gezonde school ontbijtjes en schoolfruit
- Bestuursakkoord huiselijk geweld en kindermishandeling (meerjarig bestuursakkoord)

## 6. Bijzondere uitkering Bonaire

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 392.275	-	-	-	-	-

Aan het openbaar Lichaam Bonaire is een bijzondere uitkering verstrekt voor de implementatie van de maatschappelijke diensttijd (MDT) en voor activiteiten van het jeugdpakket. Het jeugdpakket biedt de openbare lichamen de mogelijkheid om samen met en voor jongeren én jongvolwassenen activiteiten en ontmoetingen te faciliteren en is bedoeld om de dialoog met jongeren te starten, activiteiten te organiseren, voor jongerenwerk en om extra aandacht te geven aan de mentale weerbaarheid van jongeren. Inzet is bijvoorbeeld mogelijk voor sport-, culturele en digitale activiteiten.

## 7. Bijzondere uitkering Walkin Krusada Bonaire

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 165.003	-	-	-	-	-

WalkIn is een inloophuis waar basiszorg wordt geboden aan mensen die op straat leven op Bonaire. De WalkIn, uitgevoerd door Fundashon Krusada, is een belangrijke voorziening in de keten voor verslavingszorg en preventie en vandaar ook dat het ministerie van VWS via een bijzondere uitkering aan het openbaar lichaam Bonaire de middelen ten behoeve van dit inloophuis ter beschikking stelt.

## 8. Bijzondere uitkering Bonaire integrale wijkontwikkeling

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 488.137	€ 1.028.627	€ 1.028.627	-	-	-

De integrale wijkontwikkeling (IWO) werd tot en met 2019 betaald uit de Tijdelijke Regeling Integrale Projecten BES. Met het niet verlengen van deze regeling heeft het ministerie van VWS de middelen terugontvangen van het ministerie van BZK. Afspraak die hierbij gemaakt is tussen BZK, SZW en VWS dat met integrale gelden opgezette voorzieningen zoveel mogelijk duurzaam gefinancierd zouden blijven worden. IWO is een van deze voorzieningen. Vanaf 2022 is de wijkontwikkeling onder gebracht bij de nieuwe eerstelijns organisatie Akseso.

## 9. Bijzondere uitkering Steunpakketten Corona

Ministerie	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VWS	€ 661.588	-	-	-	-	-

Ook op Caribisch Nederland heeft Corona veel impact op mensen en organisaties. VWS heeft middelen beschikbaar gesteld aan alle drie de eilanden om extra steun te kunnen verlenen in deze periode als het gaat om jeugd, sociaal en mentaal welzijn en leefstijl en sport.